

ชื่อผลงาน/ โครงการพัฒนา : นวัตกรรม น้ำหมักเอนไซม์สารพัดประโยชน์

คำสำคัญ : น้ำหมักเอนไซม์สารพัดประโยชน์

สรุปผลงานโดยย่อ

เนื่องจากงานโภชนาการ กลุ่มงานการจัดการ โรงพยาบาลเขาย้อย ได้เล็งเห็นถึงอันตรายจากสารเคมีทุกชนิดที่นำมาใช้ทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์ น้ำยาล้างจาน น้ำยาถูพื้น น้ำยาล้างห้องน้ำ และอื่นๆ ประกอบกับการรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนโดยการไม่เพิ่มขยะให้แก่ชุมชน และยังได้ตระหนักถึงค่าใช้จ่ายที่โรงพยาบาลต้องเสียไปกับการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองเหล่านี้ จึงได้นำแนวคิดของปราชญ์ชาวบ้านนำมาประยุกต์ใช้ โดยการนำเศษผัก เศษผลไม้ และผลไม้ที่มีในโรงพยาบาลที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ นำมาทำความสะอาดแล้วหมักด้วยน้ำ และน้ำตาลอ้อย หมักไว้ 4 เดือน จะได้น้ำหมักเอนไซม์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำทำความสะอาดทุกคราบสกปรก เช่น คราบน้ำมัน กลิ่นคาว คราบราดำๆ เป็นต้น และสามารถนำมาแช่ผัก ผลไม้ จะทำให้ผักสด กรอบ หวาน เก็บไว้ได้นานเป็นอาทิตย์ และนำมาล้างปลา หรือเนื้อสัตว์อื่นๆ เพื่อดับกลิ่นคาว ทั้งนี้ในการใช้น้ำหมักเอนไซม์ทำความสะอาดจะช่วยประหยัดน้ำเนื่องจากไม่มีฟอง ในอนาคตสามารถลดค่าใช้จ่ายให้แก่โรงพยาบาลได้ และเอนไซม์ตัวนี้สามารถนำไปต่อยอดทำได้อีกหลายอย่างเช่น สามารถใช้ผสมในข้าวที่หุงทำให้ข้าวนุ่มขึ้น และใช้ทาบริเวณที่โดนของร้อนหรือน้ำมันกระเด็นลดอาการแสบร้อน แผลพุพอง

ชื่อและที่อยู่ (หน่วยงาน) : งานโภชนาการ ฝ่ายบริหารทั่วไปโรงพยาบาลเขาย้อย

สมาชิกทีม

- 1.นางสาวสมศรี นาคะวิโรจน์
- 2.นางรักยिता หนูขาว
- 3.นางสาวชนิดา เอียครอด
- 4.นางจินดา ส่งแสง
- 5.นางสาวธีรณัฐ ภักดี

พืชผักใช้ประกอบอาหาร

เป้าหมาย

1. เพื่อลดการใช้สารเคมี
2. เพื่อเพื่อกำจัดขยะ ที่เป็นแหล่งเชื้อโรค
3. เพื่อความปลอดภัยสารเคมีกระเด็นเข้าตา
4. เพื่อลดจำนวนขยะที่จะออกสู่ชุมชน
5. เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้แก่โรงพยาบาล

ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

การใช้สารเคมีในการทำความสะอาด สำหรับผู้ที่เกิดการแพ้ มือเท้าลอก แห้ง หรือกระเด็นเข้าตาจะปวดแสบปวดร้อน สำหรับในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการล้างภาชนะในโรงครัวของโรงพยาบาลในบางครั้งถ้าใช้น้ำยาล้างจานทั่วไปถึงแม้จะล้าง1-2 ครั้ง ภาชนะก็ยังมีน้ำมันอยู่ ทำให้ต้องเสียเวลาล้างใหม่ และ ต้องออกแรงกดถูแรงๆ และสิ้นเปลืองน้ำล้างเพราะสารเคมี มีฟองมาก ดังเช่น การล้างเครื่องดูดควันที่เป็นสแตนเลส ซึ่งมีคราบน้ำมันจับเกาะหนาทางงานโภชนาการ ได้ใช้น้ำยาปริมาณ 700 ซีซี ราคา 600 บาท ใช้ทำความสะอาดได้ จำนวน 3 ครั้ง แต่ถ้าใช้น้ำหมักเอนไซม์สารพัดประโยชน์ เพียง 50 ซีซี สามารถล้างออกหมดโดยไม่ต้องใช้แรงกดถูมาก

กิจกรรมการพัฒนา

1. เก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาที่เกิดขึ้น ในงานโภชนาการ
2. ประชุมหาแนวทางในการทำงาน
3. ออกศึกษาดูงานจากชาวบ้านที่ผลิต
4. นำผลิตภัณฑ์ที่มีอายุครบใช้งานมาใช้ เพื่อศึกษาประโยชน์
5. เตรียมภาชนะ วัสดุอุปกรณ์ เริ่มการหมัก
6. ประเมิน ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด - จำนวนครั้งสารเคมีกระเด็นเข้าตาเจ้าหน้าที่
 - จำนวนที่ลดลงของน้ำยาล้างภาชนะ

ศึกษาดูงานในชุมชน

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

หัวข้อประเมิน	เกณฑ์	ผลลัพธ์(ร้อยละ)		ปัญหา / ความเสี่ยง	การพัฒนาต่อเนื่อง
		การปฏิบัติเดิม	การใช้นวัตกรรม		
ความปลอดภัย	0	11 ครั้ง / ปี (1.32 %)	กำลังเก็บข้อมูล	น้ำยาเคมี กระเด็นเข้าตา	-ใช้น้ำหมักเอนไซม์ ในงานล้าง เช็ด ถู สามารถใช้น้ำยาล้าง ทุกชนิดหรือใช้ ผสมน้ำยาเคมี
ความสะอาด	98	95 %	กำลังเก็บข้อมูล	ผลการตรวจสอบไม่ ผ่านตามเกณฑ์	
ความประหยัด	-	ใช้น้ำยาซักล้าง 4 แกลลอน/ เดือน	ลดการใช้น้ำยา ซักล้าง 2 แกลลอน / เดือน	ค่าใช้จ่ายสูง	
ใช้ถนอมอาหาร		เก็บได้ 3 วัน	เก็บได้ 7 วัน	ผัก / ผลไม้เน่าเร็ว	-แช่ผักได้สด กรอบ ยืดอายุการใช้งาน
การแพ้สารเคมี	0	สัมผัสน้ำยา มือ แห้งเป็นขุย	ลดจำนวนการแพ้ สารเคมี	ยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ทำ ให้เกิดอาการแพ้	กำลังเก็บข้อมูล

วิธีการดำเนินการ

1. เตรียมภาชนะ
2. เตรียมวัสดุ เศษผัก ผลไม้ น้ำตาลอ้อย
3. ผสมน้ำตาล 12 กก. / น้ำสะอาด 60 ลิตร คนให้เข้ากัน
4. นำเศษผัก ผลไม้ ใส่จนเต็มประมาณ 30 กก

5. เมื่อเต็มปิดฝา เปิดฝาค้นทุกวัน จนกว่าเศษผักผลไม้จะนิ่มไม่ลอยน้ำ ปิดฝาเก็บไว้นาน 4 เดือนนำมาใช้ได้

ปัญหา

1. ถังน้ำสำหรับใช้หมัก
2. ทุนทรัพย์ในการซื้อน้ำตาลอ้อย
3. สถานที่สำหรับเก็บบ่ม เพื่อไม่ให้ถูกแสงแดด
4. ขาดเงินอุดหนุนในโครงการ

ถังหมักในงานโภชนาการ

บทเรียนที่ได้รับ

สามารถนำเศษผัก เศษผลไม้ที่เหลือใช้จากการเตรียมอาหารของผู้ป่วย และผลไม้ในเขตโรงพยาบาลที่ไม่มีค่า นำกลับมาแปรรูปเป็นน้ำหมักเอนไซม์ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงในการจัดการโรค เป็นเอนไซม์ที่ทำให้ผักสดกรอบ เก็บรักษายืดอายุการใช้งาน ผลพลอยได้อีกอย่างคือ แผลงสาบในกวน้ำลดลง

ผลงานที่จะพัฒนาต่อไป ใช้ผสมข้าวที่หุงทำให้ข้าวนุ่มขึ้น ใช้ทาบริเวณที่โดนของร้อนหรือน้ำมันกระเด็นลดอาการพุพองแสบร้อน

น้ำหมักพร้อมใช้งาน(สำหรับล้างภาชนะ)

ศึกษาหาข้อมูลน้ำหมักในชุมชน

